

Nr 18.

Ankom till riksdagens kansli den 13 mars 1923 kl. 2 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om förhindrande, att vissa av statsfinansiella skäl genomförda tullförhöjningar utnyttjas av inhemska tillverkare.

(1:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion (nr 123) har herr Lövgren i Nyborg hemställt, »att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t begära skyndsam utredning och därpå grundat förslag till sådan ändring i tulltaxan, att icke de tullförhöjningar å varor under avd. VIII av gällande tulltaxa, som genomförts av statsfinansiella skäl, kunna utnyttjas av inhemska tillverkare.»

Till stöd för sin hemställan har motionären, efter erinran om den av 1921 års riksdag beslutade höjningen av åtskilliga finanstullar, anfört följande.

»Aven om redan förut gällande tullsatser kunnat skapa gynnsamma betingelser för viss tillverkning, hava dessa för vissa slag av varor själfvallet genom här åsyftade tullförhöjningar blivit än gynnsammare. Ett sådant fall föreligger beträffande strumpstolsarbeten av konstsilke.

Enligt gällande tulltaxa utgör tullen för sådana arbeten 30 kronor per kilogram under det tullen för garn av konstsilke (blekt eller färgat) enligt tulltaxerubrik nr 360 är endast 2 kronor per kilogram. Icke minst därför, att färdiga varor av konstsilke äro relativt tunga ger skillnaden mellan dessa båda tullsatser ett orimligt stort och oberättigat skydd för tillverkningen inom vårt land av strumpstolsarbeten av konstsilke. Förbrukningen av dylika varor har på senaste tiden blivit synnerligen stor och en avsevärd tillverkning äger också rum inom landet, ehuru den ännu ej är tillräcklig för att fylla behovet, detta sannolikt därför att åtskilliga företag, som skulle kunna inrätta sig för sådan tillverkning, underlåta att göra det, enär de frukta, att det höga tullskyddet snart skall försvinna. På grund härav hava också de firmor, som verkligen tillverka sådana varor möjlighet att utnyttja detta höga tullskydd, vilket står i klar strid med syftet med de höga tullsatserna på färdiga varor av konstsilke.

En ändring härutinnan synes därför påkallad, varvid särskilt torde böra undersökas, huruvida det icke är tulltekniskt möjligt att på särskilda rubriker i tulltaxan föra varor av å ena sidan konstsilke och å andra sidan av natursilke.»

1921 års
ändringar i
fråga om
tullen på ar-
beten av silke.

Strumpstolsarbeten m. m. av silke, andra än glödnät, hänföres — vare sig de äro tillverkade av naturligt eller av konstgjort silke — till tulltaxans rubrik 373. I fråga om nämnda rubrik innefattade ovan berörda, av 1921 års riksdag beslutade höjning av vissa finanstullar en uppdelning, i det att rubriken, vilkens tullsats var 9 kronor för kilogram, ersattes av rubrikerna 373 a, glödnät, även apterade till glödstumpor, med tullsatsen 9 kronor för kilogram bibehållen, samt 373 b, andra arbeten av ifrågavarande slag, med en tullsats av 30 kronor för kilogram. Nämnda riksdagsbeslut innefattade avsevärda höjningar även beträffande tullsatserna för andra under tulltaxans avdelning VIII A upptagna varor av silke. Tullsatserna för garn av silke lämnades däremot oförändrade; för färgat garn av konstsilke, annat än i smärre för detaljhandeln lämpade uppläggningar, utgör tullsatsen, enligt rubriken 360, sålunda alltjämt 2 kronor för kilogram.

Statistik.

Importen av nedannämnda slag av konstsilke under åren 1913 samt 1918—1922 — vilken import ägt rum huvudsakligen över Stockholm, Göteborg, Malmö, Borås och Norrköping — framgår av följande sammanställning:

Å r	Stat. nr 359 oblekt, ävensom vitt		Stat. nr 360 A blekt eller ofärgat: otvinnat		Stat. nr 360 B blekt eller färgat: tvinnat	
	totalimport	import från Tyskland	totalimport	import från Tyskland	totalimport	import från Tyskland
	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.
1913	5,999	3,389	3,181	2,623	1,753	1,295
1918	284	ej spec.	55	ej spec.	22	ej spec.
1919	1,531	» »	642	» »	620	» »
1920	6,075	3,239	1,260	495	922	755
1921	7,852	2,237	2,424	1,618	3,095	2,519
1922 ¹	4,558	2,070	10,474	4,746	6,565	4,268

¹ Från och med den ²³/₄ 1922 hänföres vitt silke till rubriken 360.

Av de sålunda anförda siffrorna framgår, att den totala importen under de i sammanställningen upptagna rubrikerna utgjorde år 1913 10,933 kilogram, år 1920 8,257 kilogram, år 1921 13,371 kilogram och år 1922 21,597 kilogram. Importen under 1922 utvisar följaktligen en stegring från år 1921 med 61.5 procent och från år 1920, det sista år, då den gamla tullsatsen för arbeten av silke gällde under hela året, med icke mindre än 161.5 procent. Importens tillväxt är sålunda betydande.

Utskottet har sökt erhålla upplysning, huruvida den ifrågavarande importökningen kan antagas bero på andra förhållanden än ökad användning av konstsilke inom textilfabrikationen; och har med stöd av en undersökning, som i sådant hänseende på utskottets föranstaltande verkställt, meddelats utskottet, att konstsilke icke syntes inom landet i någon större utsträckning komma till användning för tekniska ändamål.

Den stegrade importen tyder följaktligen på en väsentligt ökad inhemsk tillverkning av arbeten, framställda av konstsilke. Härom vittnar ytterligare den omständigheten, att den sedan någon tid tillbaka inom landet bedrivna fabrikationen av konstsilke nått en avsevärd omfattning och av allt döma synes vara stadd i rask utveckling. Säkerligen är den ökning i tillverkningen av silkesvaror, som sålunda ägt rum, föranledd av den höjda tullen på dylika arbeten.

I den skrivelse, genom vilken 1921 års riksdag meddelade sitt beslut om höjning av vissa finanstullar, anförde riksdagen bland annat i enlighet med ett uttalande av bevillningsutskottet i dess betänkande i ämnet (nr 50) följande:

»För den händelse de av riksdagen beslutade tullförhöjningarna skulle föranleda, att fråga uppkomme om igångsättande av någon ny tillverkning inom landet, för vilken betingelse kunde anses föreligga i och med höjningen av en eller annan tullsats, har riksdagen velat uttryckligen framhålla, att avsikten med de ifrågavarande tullförhöjningarna uteslutande är att bereda förstärkning åt statskassan under en tid med sinande statsinkomster samt att en ny industrigren följaktligen icke kan påräkna, att de högre tullsaterna skola äga giltighet under längre tid än som påkallas av det skäl, som nu varit för riksdagen ensamt bestämmande.»

Vad utskottet ovan anført giver vid handen, att den avsevärda stegring i tillverkningen av arbeten av konstsilke, som motionären i sin motivering omnämnt, utgör ett fall av sådan under skydd av en höjd finanstull uppkommen tillverkning, som riksdagen med nyss återgivna uttalande avsett att förebygga.

En dylik utveckling medför olägenheter i flere hänseenden. Till en början är det uppenbart, att syftet med 1921 års berörda tullförhöjningar, vilket, som nyss betonats, var uteslutande statsfinansiellt, förfelas, i samma mån som importen av de artiklar, vilka tullförhöjningarna avsågo, minskas. Vidare är det givet, att tullsatser, vilka höjts i uteslutande statsfinansiellt syfte, måste, i den mån de komma att utgöra skydd för inhemsk tillverkning, verka synnerligen godtyckligt. Olägenheten härav framträder så mycket skarpare, där fråga är om tullförhöjningar, vilka aldrig avsetts att bliva bestående utan som tillkommit i syfte att bereda statsverket en tillfällig ökning i tullinkomsterna. Den rådande osäkerheten beträffande den tid, under vilken de höjda tull-

satserna kunna komma att förbli gällande, måste nämligen verka återhållande på igångsättandet av sådan tillverkning, för vilkens bedrivande den gällande höga tullen anses vara en förutsättning, och föranleder därför, att den inhemska konkurrensen icke erhåller den omfattning, som den skulle nå under skyddet av en varaktig tullsats. Det faktiska tullskyddet kan följaktligen med så mycket större effektivitet utnyttjas, på samma gång som handeln med hithörande varor utsättes för svårigheter.

Av sålunda anförda skäl har utskottet ansett påkallat, att riksdagen beträffande arbeten av silke hos Kungl. Maj:t begär utredning och förslag i det i motionen angivna syftet. Vad beträffar motionärens ovan återgivna hemställan, i vad densamma avser 1921 års tullförhöjningar beträffande andra till avdelning VIII i tulltaxan hörande varuslag än arbeten av silke, har utskottet endast att anmärka, att behovet av en utredning härom varken blivit i motionen påvisat eller eljest framgår av några för utskottet framlagda uppgifter.

Den utredning inom en begränsad del av det i motionen avsedda området, som utskottet sålunda ansett böra begäras, har synts utskottet böra i första rummet avse frågan, huruvida produkter av konstsilke och produkter av natursilke kunna på tulltekniskt tillfredsställande sätt särskiljas. Därest så visar sig vara fallet, torde frågan kunna lösas genom en nedsättning av tullsatserna vid de under avdelning VIII A i tulltaxan upptagna tullsatserna för silkesvaror, i vad dessa tullsats avse varor av konstsilke. Skulle däremot ett dylikt särskiljande visa sig icke kunna utföras på tillfredsställande sätt, lär undersökningen böra inriktas på att pröva andra medel, som tilläventyrs kunna tillgodose det avsedda syftet.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, i anledning av förevarande motion II:123 av herr Lövgren i Nyborg, i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte låta utreda, vilka åtgärder må böra vidtagas, för att den av 1921 års riksdag beslutade höjningen av tullsatserna vid de till avdelning VIII A i tulltaxan hörande rubrikerna för silkesvaror, i vad dessa rubriker omfatta varor av konstgjort silke, icke skall medföra andra verkningar än de av riksdagen avsedda, samt att Kungl. Maj:t ville för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan giva anledning.

Stockholm den 13 mars 1923.

På bevillningsutskottets vägnar:

ERIK RÖING.

Närvarande: herrar *Röing, Gustaf Nilsson, Rosén, Rune, Wohlin, Björnsson, Pers, Bårg* i Katrineholm, *Jönsson* i Boa, *Johansson* i Kullersta, *Johansson* i Kälkebo, *Olsson* i Ramsta, *Henrikson, Carlsson* i Ystad, *Heyman, Jönsson* i Slätåker, *Andersson* i Hedsta, *Lövgren* i Nyborg, *Björklund* och *Brännström*.

Reservation

av herrar *Wohlin, Jönsson* i Boa, *Johansson* i Kälkebo, *Henrikson, Heyman, Andersson* i Hedsta och *Brännström*,
vilka hemställt om avslag å såväl utskottets hemställen som den
i ämnet väckta motionen.